

Kjaramál lækna hér eftir sem hingað til

Ragnar Victor Gunnarsson

heimilislæknir
 Heilbrigðisstofnun
 Suðurlands í Hveragerði
ragnar@hsu.is

Á tímamótum er öllum hollt að staldra við og líta yfir farinn veg. Því er svo háttað með undirritaðan eftir að hafa á síðastliðnum fimm árum tekið virkan þátt í kjarasamningamálum lækna. Tími þessi hefur verið eftirminnilegur og gefandi. Svo lengi lærir sem lifir og ýmislegt bætist við í reynslubankann þegar viðamikil verkefni eru fylgífiskur árum saman.

Heilsugæslulæknar heyrðu lengi vel undir kjaranefnd, hvað laun og önnur starfskjör varðar, en sameinuðust sjúkrahúslæknum og embættislæknum í samningaviðræðum árið 2005 og skrifuðu í fyrsta sinn undir kjarasamning við fjármálaráðherra árið 2006. Samningaviðræður þá fóru fram í allt öðru árferði en ríkt hefur hin síðustu ár og endurspegladist það meðal annars í því að unnt var að fara lið fyrir lið yfir allan eldri samninginn og takast á við hin ýmsu mál, sem þar er að finna. Auðvitað tókst læknum ekki að ná fram öllum breytingum sem stefnt var að, en ýmislegt jákvætt leit dagsins ljós eins og samræming á lífeyrisiðgjöldum allra lækna í starfi hjá hinu opinbera á landsvísu. Heimilislæknar/heilsugæslulæknar höfðu nefnilega nokkuð lengi fengið mun meira mótframlag ríkisins til lífeyrisiðgjalda en sjúkrahúslæknar, sem greiddu 5,6% sjálfir og fengu 8,4% mótframlag en það hækkaði verulega í 11,5% og eigið framlag lækkaði á sama tíma í 4%. Heildariðgjöld sjúkrahúslækna hækkuðu þar með úr 14 í 15,5%. Annað sem var talsvert samræmt var helgunin en langflestir heilsugæslulæknar höfðu fengið fulla helgun, 15%, frá árinu 2002, sem verður ekki sagt um sjúkrahúslækna. Þannig má til sanns vegar færa að heilsugæslulæknar hafi með þátttöku sinni í kjarasamningaviðræðum leitt til þess að kjör annarra lækna skánuðu umtalsvert.

Í kjarasamningaviðræðum árið 2008 (samninganefnd lækna hóf undirbúning árið 2007) var hins vegar allt annað andrúmsloft til staðar. Þá var forboði efnahagskreppu og bankahruns farinn að menga andrúmsloftið og ekki reyndist unnt að fá samninganefnd ríkisins til að taka fyrir fagleg atriði í samningnum, heldur tók við margra mánaða karp og þref aðallega um krónur og aura, sem lauk svo endanlega með undirskrift samnings 1. október, tveimur dögum eftir yfirtöku Glitnis. Segja má að hurð hafi skollíð nærri hælum og sem betur fer tókst að landa samningi á elleftu stundu. Mörgum fannst niðurstaðan viðunandi enda um hærri prósentuhækkun að ræða en hjá ýmsum öðrum launþegasamtökum á því herrans ári.

Eftir stendur hins vegar að taka þarf fyrir

mörg hagsmunamál lækna í samningaviðræðum framtíðar. Ljóst er að ríkisvaldið verður ekki sveigjanlegt í viðræðum næstu ára. En öll él birtir upp um síðir og koma mun að því að unnt verður að sækjast eftir breytingum til hins betra. Nefna má sem eilíft umfjöllunarefni fjórða hluta kjarasamnings, það er vinnutíma (skilgreining vakta, vaktskylda, álagsmat, einföldun á útreikningi yfirvinnu og margt fleira). Ýmislegt á auk þess eftir að fá á hreint varðandi hvíldartíma og frítökurétt, kjör eldri lækna, hlutfall grunnlauna og vaktlauna og svo framvegis. Listinn er langur.

Eitt er mér persónulega kært að læknar varðveiti í sínum kjarasamningi. Það er sá hluti sem snýr að endurmenntun. Þessi réttindi hafa verið sumum viðsemjendum okkar þyrnir í augum og hefur því verið reynt að „kaupa“ námsdaga gegn prósentuhækkun. Það er að segja að læknar samþykki fækkun daganna 15, sem þeim stendur til boða í endurmenntun á ári, gegn launahækkun. Ég hef ávallt hafnað þessum hugmyndum og tel þær óæskilegar. Allir vita hve hreyfanleg vísindin eru og gerð er krafa um að læknar séu ætíð vel upplýstir um nýjungar og framfarir í meðferðarúrræðum. Faglega er þessi hluti samningsins ábyrgur og allra hagur að læknar sækja vandaðar ráðstefnur. Læknum standa 15 almanaksdagar til boða sem gerir að verkum að menn geta sótt tvær ráðstefnur á ári, eins geta læknar farið í þrjár styttri ferðir ef þeim sýnist svo. Þá er, svo dæmi sé tekið, unnt að sækja um dagpeninga í fimm almanaksdaga í senn, til dæmis virku dagana, en ekki helgina á eftir. Um helgar eru læknar auðvitað á launum hjá sínum atvinnurekanda þó að þeir séu erlendis í endurmenntun. Með þessu móti kemur stundum fyrir að menn séu þrjár vikur á viðkomandi ári erlendis í endurmenntunarferðum. Hafa ber í huga að læknar eru ekki aðeins á grunnlaunum á meðan, heldur eiga þeir að halda fullum launum í námsferðum, þar með talið vaktgreiðslum.

Samvinna fulltrúa lækna í samninganefndinni á þessum árum hefur verið með miklum ágætum. Formenn hafa verið Sigurður E. Sigurðsson, svæfingalæknir á FSA og Gunnar Ármannsson, fyrrverandi framkvæmdastjóri LÍ, og er óhætt að segja að þeir hafi dregið vagninn með sóma. Við kyndlinum hefur tekið Sveinn Kjartansson, barnalæknir á Landspítala, og er það ánægjuefni fyrir lækna. Sveinn hefur mikla reynslu af samningamálum og treysti ég honum afar vel í hið erfiða verkefni sem bíður framtíðar.

Stjórn LÍ

Birna Jónsdóttir,
 formaður
 Þórarinn Guðnason,
 varaformaður
 Sigurveig Pétursdóttir,
 gjaldkeri
 Sigríður Ó. Haraldsdóttir,
 ritari
 Kristján G. Guðmundsson
 Ragnar Victor Gunnarsson
 Sigurður Böðvarsson
 Valentinus Þór
 Valdimarsson
 Valgerður Rúnarsdóttir

Í pistlum Úr penna
 stjórnarmanna LÍ birta
 þeir sínar eigin skoðanir
 en ekki félagsins.